

Mesto Trenčín

Koncepcia práce s mládežou mesta Trenčín na r. 2013 - 2020

Obsah

Obsah	2
ÚVOD	4
VÝCHODISKÁ MIESTNEJ POLITIKY VO VZŤAHU K DEŤOM A MLÁDEŽI	5
Európska úroveň	5
Čo je mládežnícka politika?	6
Národná úroveň	6
Mládežnícka politika na všetkých úrovniach	7
Povinnosti miest a obcí	8
Miestna politika vo vzťahu k deťom a mládeži	9
Ciele miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži	11
Mesto Trenčín sa zaväzuje	11
Princípy miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži	11
KLÚČOVÉ OBLASTI MIESTNEJ POLITIKY VO VZŤAHU K DEŤOM A MLÁDEŽI	113
Vzdelávanie	13
Zamestnanosť	13
Rodina	14
Bývanie	15
Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote – participácia, informácie a komunikačné technológie	15
Mobilita	16
Životné prostredie	17
Voľný čas detí a mládeže	17
Kultúra	18
Zdravie a zdravý životný štýl	18
Deti a mládež, čeliace zložitým životným situáciám a pochádzajúce zo znevýhodneného prostredia, sociálno-patologické javy a ich prevencia	19
ŠTRUKTÚRY PRI IMPLEMENTÁCII KONCEPCIE A ICH ÚLOHY	20
Stratégia implementácie a evalvácia koncepcie	20
Komisia mládeže a športu	21
Fórum akčnej mládeže mesta Trenčín	22
Kordinátor práce s mládežou mesta Trenčín	22
ZÁVER	24

„Mladí ľudia si cenia priateľstvo, rešpekt, toleranciu a solidaritu, pričom táto generácia je možno najvzdelanejšia, technicky najvyspelejšia a mobilnejšia než kedykoľvek predtým. Avšak, podobne ako zvyšok spoločnosti, čelia väčšiemu individualizmu, konkurenčným tlakom a nemajú nevyhnutne rovnaké príležitosti“

Stratégia EÚ pre mládež

ÚVOD

Budúcnosť mesta Trenčín závisí od mladých ľudí a od toho, aké podmienky pre ich rozvoj a spoluprácu vytvoríme. Musíme si uvedomiť, že tento proces vyžaduje spoluprácu všetkých subjektov pôsobiacich v tejto oblasti a otvorenú, jednoduchú a flexibilnú koordináciu jednotlivých krokov. Tento dokument je základným dokumentom, ktorý napomôže vytvoriť pôdu a rozvinúť politiku voči mládeži v našom meste. Spolu s akčným plánom bude strategicky rozvíjať a zlepšovať podmienky pre rozvoj zručností a kompetencií mládeže a využitia ich potenciálu najmä posilnením ich aktívnej účasti v spoločnosti. Taktiež chce komplexným a integrovaným spôsobom nadstaviť, podporovať, rozvíjať a dlhodobo zlepšovať život mladých ľudí v meste.

Medzisektorový a medzirezortný prístup v mládežníckej politike je na Slovensku novinkou, aj keď sa tento prístup v Európskej únii presadzuje od 90. rokov. Medzirezortný znamená, ktoré sektory/odborníci/útvary (v zmysle fungovania orgánov verejnej správy) ovplyvňujú mladých ľudí v rôznych oblastiach ich života, napríklad doprava, zamestnanosť alebo bývanie a medzi jednotlivými odborníkmi aj spolupracovať. Medzisektorový zasa znamená spoluprácu medzi inštitúciami štátnej a verejnej správy, tretieho sektora, zástupcov zamestnávateľov (podnikateľov) tam, kde je to relevantné, praktikov aj výskumníkov.

VÝCHODISKÁ MIESTNEJ POLITIKY VO VZŤAHU K DEŤOM A MLÁDEŽI

Koncepcia rozvoja práce s mládežou mesta Trenčín (ďalej len „koncepcia“) definuje východiská, ciele, princípy, prioritné oblasti pôsobnosti mesta a iných subjektov vo vybraných oblastiach života detí a mládeže v meste Trenčín. Koncepcia pomenúva základné úlohy štruktúr, podieľajúcich sa na ich vykonávaní a popisuje kroky, ktoré zabezpečia ich efektívne napĺňanie.

Európska úroveň

Európa 2020 je stratégiou Európskej únie, ktorá má počas nasledujúceho desaťročia zabezpečiť hospodársky rast. Vo svete plnom zmien chceme, aby sa v Európskej únii vybuďovalo inteligentné, udržateľné a inkluzívne hospodárstvo. Tieto tri vzájomne sa dopĺňajúce priority by mali pomôcť Európskej únii a jej členským štátom dosiahnuť vyššiu mieru zamestnanosti, produktivity a sociálnej súdržnosti.

Európska únia stanovila päť ambiciózných cieľov týkajúcich sa zamestnanosti, inovácií, vzdelania, sociálneho začlenenia a oblasti klímy a energetiky, ktoré by sa mali splniť do roku 2020. Všetky členské štáty prijali vlastné vnútroštátne ciele v každej z týchto oblastí. Konkrétne opatrenia na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ podporujú naplnenie stratégie.

Stratégia Európskej únie pre mládež: investície do mladých ľudí a zvyšovanie ich angažovanosti, 2009-2018

Európska komisia prijala novú stratégiu Európskej únie pre politiku týkajúcu sa mládeže na nadchádzajúce desaťročie. V novej stratégii nazvanej „mládež – investície do mladých ľudí a zvyšovanie ich angažovanosti“ sa uvádza, že:

1. mladí ľudia patria k najzraniteľnejším skupinám v spoločnosti, najmä v období súčasnej hospodárskej a finančnej krízy,
2. v našej starnúcej spoločnosti sú mladí ľudia cenným zdrojom.

Nová stratégia má medzirezortný a medzisektorový charakter a zahŕňa krátkodobé i dlhodobé opatrenia týkajúce sa kľúčových oblastí politiky, ktoré ovplyvňujú mladých ľudí v Európe, najmä vzdelávania mládeže, zamestnanosti, tvorivosti a podnikania, sociálneho začlenenia, zdravia a športu, občianskej angažovanosti a dobrovoľníckej činnosti. V novej stratégii sa tiež zdôrazňuje dôležitosť práce s mládežou a vymedzujú sa posilnené opatrenia na lepšie vykonávanie politík týkajúcich sa mládeže na úrovni EÚ.

Stratégia „mládež – investície do mladých ľudí a zvyšovanie ich angažovanosti“, ktorá je pokračovaním obnovenej sociálnej agendy oznámenej Európskou komisiou v roku 2008, **má tieto ciele:**

- **vytvoriť viac príležitostí pre mládež v oblasti vzdelávania a zamestnanosti,**
- **zlepšiť prístup a plné zapojenie všetkých mladých ľudí do spoločnosti a**
- **posilňovať solidaritu medzi mládežou a spoločnosťou.**

Zdôrazňuje sa v nej dôležitá úloha práce s mládežou pri riešení nezamestnanosti, neúspechu v škole a sociálnom vyčlenení, ako aj zlepšovanie zručností a zabezpečenie času na oddych. Taktiež sa navrhuje lepšia, flexibilnejšia a jednoduchšia metóda koordinovania politiky týkajúcej sa mládeže medzi členskými štátmi s posilnenými prepojeniami s lisabonskou stratégiou pre rast a zamestnanosť.

Navrhuje využívať medziodvetvový prístup na riešenie všetkých záležitostí týkajúcich sa mládeže a v novej stratégii uvádza rozličné opatrenia, ktoré majú Komisia a členské štáty prijať. Stratégia samotná je súčasťou koordinovanej odpovede EÚ na súčasnú krízu.

Čo je mládežnícka politika?

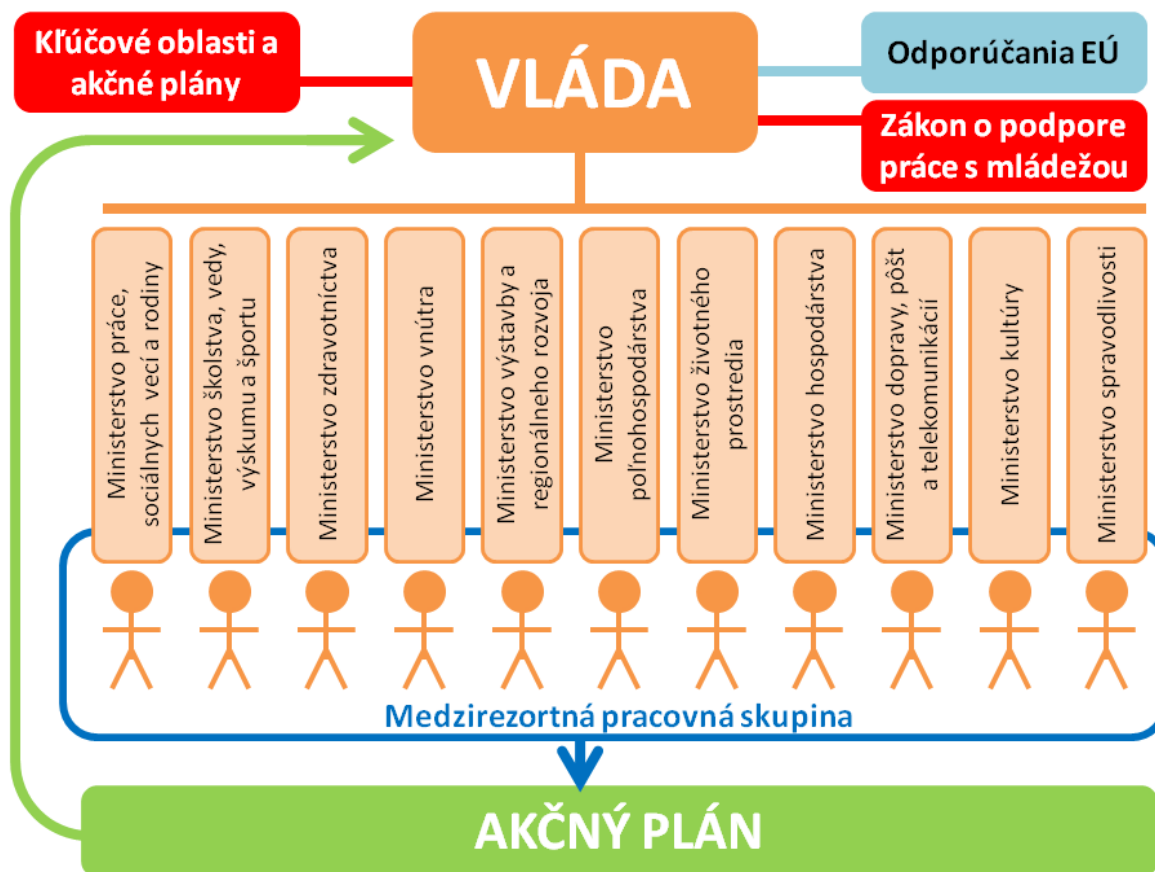
V najširšom zmysle slova je mládežnícka politika príprava, tvorba, ovplyvňovanie a uvádzanie do praxe rôznych opatrení, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú kvalitu života mladého človeka. Mládežnícka politika sa realizuje na všetkých úrovniach: národnej, regionálnej a miestnej. Keďže sa dotýka veľkej skupiny obyvateľstva (cca. 38 %), ktorá ako cieľová skupina spadá do agendy rôznych inštitúcií a sektorov, stále viac vystupuje do popredia potreba spolupráce a koordinácie. Myšlienka komplexnej mládežníckej politiky vychádza z viacerých kľúčových dokumentov. Na Európskej úrovni je to Biela kniha o mládeži, Stratégia EÚ pre mládež: Investovanie a posilnenie postavenia mládeže 2010 – 2018, Európsky rámec mládežníckej politiky ako i Európsky pakt mládeže, kde sa zdôrazňuje nutnosť zosúladenia politik týkajúcich sa mládeže.

Národná úroveň

Prioritou na národnej úrovni, vyplývajúcou nielen z „Kľúčových oblastí a akčných plánov štátnej politiky voči deťom a mládeži v Slovenskej republike“, ale i [Zákona o podpore práce s mládežou č. 282/2008 Z.z.](#), je starostlivosť o mladých ľudí v rôznych oblastiach ich života (vzdelávanie, zdravotníctvo, sociálne veci, kultúra, doprava, životné prostredie, bývanie, investičné plány a pod.).

Mládežnícka politika na všetkých úrovniach

Uvedené dokumenty viedli na národnej úrovni k vytvoreniu **Medzirezortnej pracovnej skupiny** (v ktorej sú menovaní zástupcovia rôznych ministerstiev i Úradov samosprávnych krajov), aby za spolupráce a konzultácií s organizáciami venujúcim sa mladým ľuďom v praxi tvorili koncepciu mládežníckej politiky a medzirezortné akčné plány na dvojročné obdobie, pokrývajúc rôzne oblasti života

mladých ľudí.

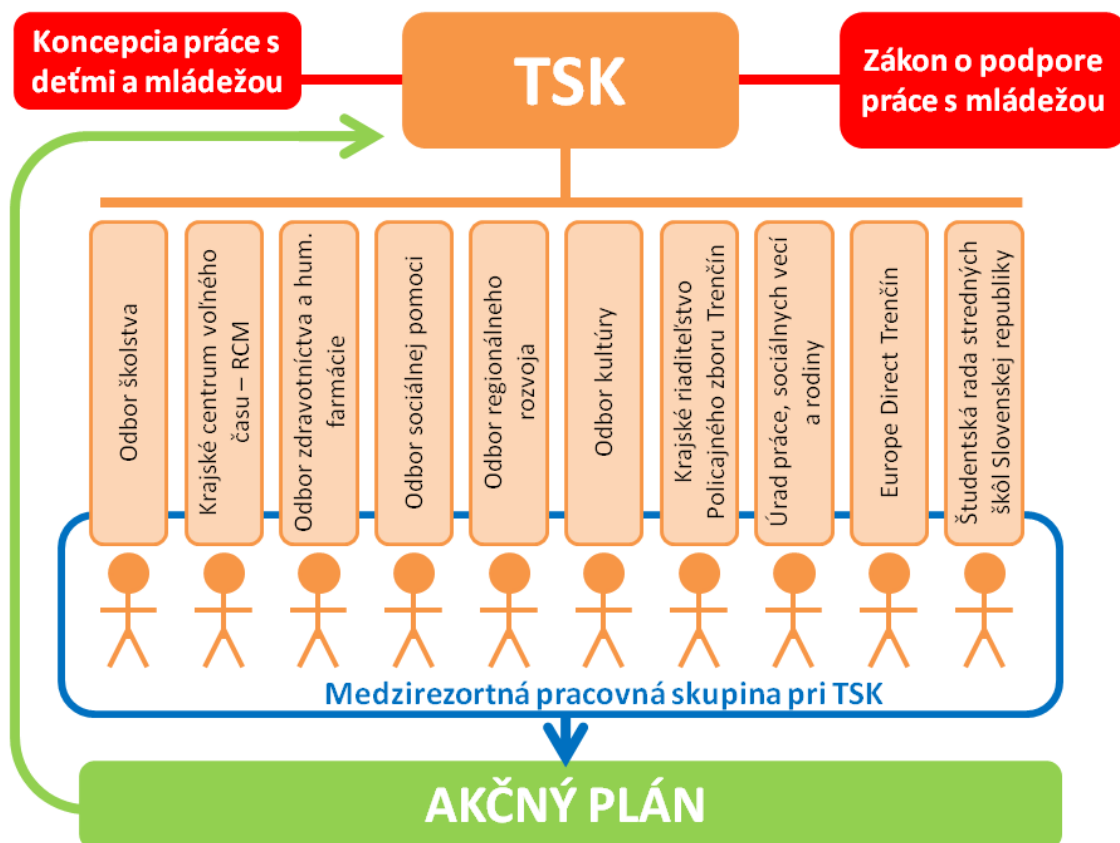
Rok 2010 bol zároveň rokom tvorby *Správny o mládeži 2010*, ktorá zhodnotila napĺňanie štátnej politiky v polovici plánovaného obdobia.

V roku 2010 v rámci spolupráce IUVENTY a ÚTSK pri a rozvoji regionálnej politiky voči mladým ľuďom bola vytvorená **Medzirezortná pracovná skupina pri ÚTSK**, ktorého prvým predsedom sa stal podpredseda TSK PaedDr. Jozef Božik, PhD a tajomníčkou Ing. Silvia Štefániková (Krajské centrum voľného času – Regionálne centrum mládeže Trenčín). Členovia pracovnej skupiny pripomienkujú dokumenty ako aj podklady ku pripravovanej koncepcii práce s deťmi a mládežou TSK. Výstupom boli tieto dokumenty:

- [Koncepcia rozvoja práce s mládežou Trenčianskeho samosprávneho kraja do roku 2013](#)
- [Návrh akčného plánu politiky mládeže na roky 2010-2011](#)

Táto Medzirezortná pracovná skupina pôsobí dodnes, a v súčasnosti sa oslovuje na spoluprácu aj organizácie mimo zriaďovateľskej pôsobnosti TSK a otvára tak ďalšie možnosti spolupráce pri zlepšovaní kvality života mladých ľudí v kraji.

Povinnosti miest a obcí

Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky voči deťom a mládeži na roky 2008-2013

Kľúčové oblasti a akčné plány štátnej politiky definujú ciele, princípy, prioritné oblasti pôsobnosti štátu, samosprávy a iných subjektov vo vybraných oblastiach života detí a mládeže.

V bode 5 táto koncepcia definuje štruktúry pri implementácii a ich úlohy a v bode 5.4 sú definované úlohy obcí:

1. v súlade s touto koncepciou, po zohľadnení vlastných špecifík a možností, tvorí a realizuje koncepciu práce s deťmi a mládežou na úrovni obce/mesta, pričom spolupracuje so školami, školskými zariadeniami, mimovládnyimi organizáciami a ďalšími subjektmi pôsobiacimi v oblasti práce s deťmi a mládežou a mládežníckej politiky na území obce,
2. vytvára platformu na tvorbu a implementáciu miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži podľa aktuálnych potrieb,
3. zväži zriadenie poradného orgánu pre problematiku detí a mládeže, práce s mládežou a mládežníckej politiky.

Národná správa o štátnej politike vo vzťahu k deťom a mládeži v Slovenskej republike, ktorá bola vypracovaná podľa metodiky Rady Európy (www.spravaomladezi.sk).

[Zákon č. 282/2008 Z.z. o podpore práce s mládežou](#), kde okrem vymedzenia základných úloh sa venuje aj prenesenému výkonu štátnej správy a úlohám miest a obcí § 6 je venovaný obciam a jej úlohám:

Obec na úseku starostlivosti o mládež:

- a. podporuje organizovanie práce s mládežou,
- b. podporuje aktivitu zdravotne postihnutej mládeže,
- c. utvára podmienky na rozvoj práce s mládežou,
- d. podporuje iniciatívy v rámci práce s mládežou zamerané na
 - poznávanie historického a kultúrneho dedičstva svojej obce,
 - poznávanie historického a kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky,
 - ochranu životného prostredia,
 - mobilitu mládeže a medzinárodnú spoluprácu,
 - informačné a poradenské služby,
 - záujmové činnosti mládeže,
 - oblasť ochrany a podpory zdravia,
- e. spolupracuje s právnickými osobami a fyzickými osobami uvedenými v § 15 ods. 2,
- f. podporuje zapojenie mládeže do dobrovoľníckej služby,
- g. podporuje spoluúčasť mládeže.

V neposlednom rade je to aj [Zákon č.406/2011 Z.z. o dobrovoľníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov](#).

Miestna politika vo vzťahu k deťom a mládeži

Nakoľko mesto Trenčín v predchádzajúcom období nemalo takýto dokument a situácia v tejto oblasti nebola mapovaná, v období tvorby tejto koncepcie autori vychádzali len zo súčasnej situácie v oblasti práce s deťmi a mládežou v meste Trenčín.

1. Miestna politika vo vzťahu k deťom a mládeži integrovaným spôsobom podporuje a zlepšuje život mladých ľudí, ich vzdelávanie, podporuje zapojenie mládeže do dobrovoľníckej služby, ich prístup k informáciám, bývanie, zamestnanosť, zdravie či aktívne využívanie voľného času. Najdôležitejším prvkom je podpora účasti mládeže na riadení spoločnosti v meste Trenčín a ich výchova k aktívnemu občianstvu a vlasteneckému cíteniu.
2. Koncepcia sa bude naplňať prostredníctvom tvorby ročných akčných plánov v oblasti rozvoja práce s mládežou. Na tvorbe akčných plánov sa budú podieľať zástupcovia jednotlivých útvarov Mestského úradu v Trenčíne, komisií mestského zastupiteľstva v Trenčíne, s ktorými daná oblasť súvisí.

K tvorbe akčných plánov budú prizývaní zástupcovia organizácií a neformálnych skupín pôsobiacich v oblasti práce s mládežou na miestnej úrovni.

3. Miestna politika vo vzťahu k mládeži sa realizuje aj prostredníctvom opatrení mesta Trenčín na odporúčania Komisie mládeže a športu mesta Trenčín.
4. Mesto Trenčín v rámci svojej politiky vo vzťahu k mládeži vytvára partnerské vzťahy s mimovládnyimi organizáciami a neformálnymi skupinami, ktoré sa venujú deťom a mládeži.
5. Mesto Trenčín pre vykonávanie opatrení v rámci tejto regionálnej politiky využíva a úzko spolupracuje aj so školskými zariadeniami, najmä centrom voľného času, školskými strediskami záujmovej činnosti, školskými klubmi detí a Študentským fórum mesta Trenčín, Kultúrnym centrom Aktivity a inými organizáciami a neformálnymi skupinami a organizáciami pôsobiacimi v tejto oblasti. V tejto oblasti významne pôsobí regionálne centrum mládeže, ktoré je vytvorené na úrovni Trenčianskeho kraja so sídlom v meste Trenčín.
6. Mesto Trenčín akceptuje aj deti a mládež, ktorí nie sú členmi mimovládnych organizácií, ako prispievateľov k tvorbe regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži a prijíma pre nich špecifické opatrenia na úrovni mesta.
7. Pre potreby tejto koncepcie sa pod pojmom deti a mládež rozumejú všetci ľudia od narodenia do 30 rokov veku vrátane (Zákon o podpore práce s mládežou).
8. Koncepcia prehľadnou a stručnou formou poskytuje východiská pre následné konkrétne opatrenia s vymedzením dôvodov pre ich plnenie, ako aj spôsobov a termínov ich plnenia. Cieľom pritom je, aby sa koncepcia stala „živým dokumentom“, k napĺňaniu ktorého prispievajú nielen inštitúcie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trenčín, ale aj mimovládne organizácie, neformálne skupiny a zástupcovia detí a mládeže a aj neorganizovaná mládež.

Ciele miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži

Mesto Trenčín sa zaväzuje

- Vytvárať podmienky pre zvyšovanie kvality života,
- Vytvárať podmienky pre organizovanie práce s mládežou
- Vytvárať podmienky pre spoluprácu subjektov pôsobiacich v danej oblasti
- Podporovať aktivitu zdravotne postihnutej mládeže
- Podporovať zapojenie mládeže do dobrovoľníckej služby
- Zaisťovať sociálnu spravodlivosť, dostatok príležitostí a rovnosť šancí,
- Priznávať práva na svoju vlastnú identitu, rôznorodosť a autonómiu,
- Poskytovať príležitosti na zamestnanie, aktívne občianstvo a účasť zástupcov mládeže na spoločenskom a politickom živote.
- Podporovať iniciatívy v rámci práce s mládežou zamerané na
 1. poznávanie historického a kultúrneho dedičstva mesta Trenčín,
 2. poznávanie historického a kultúrneho dedičstva Slovenskej republiky,
 3. ochranu životného prostredia,
 4. dobrovoľníctvo,
 5. mobilitu mládeže a medzinárodnú spoluprácu,
 6. informačné a poradenské služby,
 7. záujmové činnosti mládeže,
 8. oblasť ochrany a podpory zdravia.

Princípy miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži

Mesto Trenčín:

1. vníma mládež ako dôležitého aktéra rozvoja spoločnosti,
2. vytvára podmienky, aby deti a mládež v meste našli uspokojenie svojich zákonitých potrieb a požiadaviek a prostredie na kvalitnú a etickú sebarealizáciu,
3. považuje mládež za schopnú prevziať zodpovednosť za smerovanie svojho života,
4. vytvára koncepčné a materiálne podmienky na ochranu a podporu detí a mládeže v záujme ich všestranného rozvoja; vytvára spoločenské a ekonomické štruktúry, formuje a rozvíja kultúru spolupráce a partnerstva so

zástupcami detí a mládeže, zabezpečuje rovnoprávny prístup k vzdelávaniu a pravdivým a aktuálnym informáciám,

5. vníma, že komplexné zabezpečenie miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži je nielen úlohou mesta Trenčín, a organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trenčín, ale aj mimovládneho a súkromného sektora, médií, vzdelávacích inštitúcií, rodiny, komunit, ako aj samotných detí a mládeže,
6. potvrdzuje, že mládež má právo aktívne sa zúčastňovať života v spoločnosti, pričom si uvedomuje, že prirodzená účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote je základným predpokladom ich pozitívneho príspevku k rozhodnutiam, ktoré sa týkajú ich súčasného i budúceho života,
7. venuje osobitnú pozornosť ochrane a podpore detí a mládeže zo sociálne znevýhodneného prostredia (osamelé matky vychovávajúce deti, rozvedení rodičia s deťmi, nezamestnaní rodičia s deťmi a dospelávajúcou mládežou a pod), pričom vytvára podmienky pre rozvoj preventívneho a podporného systému, zameraného nielen na ohrozené, problémové skupiny detí a mládeže a skupiny na okraji záujmu spoločnosti, ale aj na väčšinovú skupinu detí a mládeže,
8. vytvára primerané podmienky na prácu s deťmi a mládežou v školách a školských zariadeniach a v iných zariadeniach, podporuje rodiny s deťmi, detské, mládežnícke, občianske, humanitné, cirkevné a charitatívne združenia, hnutia a nadácie, ako aj rozličné neštátne, súkromné, neziskové organizácie a agentúry, a aj jednotlivých občanov v ich výnimočnej práci s deťmi a mládežou,
9. podporuje rozvoj práce s deťmi a mládežou a politiky vo vzťahu k deťom a mládeži a na tento účel efektívne využíva prostriedky rozpočtu mesta.

Vzdelávanie

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. zdôrazňuje, že vzdelanie je nielen právom mladého človeka, ale aj investíciou a prostriedkom na rozvoj talentu a nadania a formovanie jeho komplexnej osobnosti,
2. podporuje rozvoj a zlepšovanie vzdelávacieho systému rozvojom technológií a poskytovaním iných foriem podpory,
3. spolupracuje pri budovaní moderného systému odborného vzdelávania, ktorý flexibilne reaguje na potreby pracovného trhu a na ďalšie zmeny v slovenskej spoločnosti,
4. podporuje demokratizáciu školstva najmä posilnením úlohy žiackych samospráv a školských rád aj na základných školách,
5. vytvára podmienky pre skvalitnenie využívania voľného času detí a mládeže so špecifickými vzdelávacími potrebami,
6. potvrdzuje vzájomné dopĺňanie sa formálneho a neformálneho vzdelávania, ako aj informálneho učenia sa; v oblasti neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa zdôrazňuje uznanie kompetencií mládežníckych vedúcich, mladých vedúcich, dobrovoľníkov z radov mládeže, ako aj zástupcov mládeže, ktorí prostredníctvom systematickej a zámernej práce s deťmi a mládežou získali špecifické kompetencie,
7. umožňuje prístup k celoživotnému vzdelávaniu všetkým skupinám mládeže,
8. podporuje vyhľadávanie a identifikáciu talentovaných a nadaných detí a mládeže v meste a podporuje ich ďalší rozvoj

Zamestnanosť

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. vníma právo mládeže na prácu a povinnosť regiónu zabezpečiť jej ponuku rôznych príležitostí a relevantné základné zručnosti pre uplatnenie sa na trhu práce,
2. motivuje zamestnávateľov v regióne, ktorí vytvárajú pracovné príležitosti a príležitosti na získanie pracovných zručností, resp. pracovnej praxe a poskytuje zvýhodnenia zamestnávateľom, ktorí prijímajú absolventov škôl počas tzv. adaptačného obdobia,

3. s ohľadom na skutočnosť, že zamestnanie je aj prostriedkom na sebarealizáciu mládeže, motivuje zamestnávateľov v regióne k vytváraniu príležitostí a podpore rozvoja autonómie, vodcovstva a tvorivosti mládeže,
4. zdôrazňuje rovnosť šancí pri prijímaní do zamestnania a pri vykonávaní úloh vyplývajúcich z rôznych pracovných pozícií, ako aj pri kariérnych postupoch mládeže,
5. uvedomuje si význam a úlohu profesionálnych pracovných agentúr, kariérnych poradcov, odborových zväzov, spolkov, profesijných združení a iných organizácií, ktoré pomáhajú mládeži nadobudnúť istú úroveň pracovnej kultúry, formujú ich pracovné návyky, vzdelávajú ich a podporujú ich ďalší rozvoj a tvorivosť, preto podporuje ich činnosť v tejto oblasti,
6. podporuje rozvoj podnikania mládeže,
7. podporuje plynulý prechod mládeže zo vzdelávania do zamestnania zabezpečením lepšieho kontaktu a kooperácie medzi školami a zamestnávateľmi na úrovni regiónu,
8. rozvíja systém uznávania kompetencií získaných prostredníctvom účasti mládeže na programoch medzinárodnej mobility v oblasti práce, štúdia a voľného času, pričom pozornosť venuje najmä uznaniu kompetencií získaných prostredníctvom účasti na dobrovoľníckych aktivitách v meste, kraji, na Slovensku i v zahraničí, ako aj propagácii tejto problematiky medzi zamestnávateľmi,
9. zabezpečuje integrovaný prístup k tým zástupcom mládeže, ktorí prerušia alebo nedokončia proces formálneho vzdelávania z objektívnych dôvodov, aby mohli získať vzdelanostný kapitál aj prostredníctvom formálneho uznania výsledkov neformálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa,
10. podporuje organizácie, ktoré vytvárajú pracovné príležitosti a príležitosti na získanie pracovných zručností a nadobudnutie praxe,
11. propaguje uznanie odborného vzdelania
12. zdôrazňuje význam organizovania podujatí typu „burza práce“ na území mesta, ako aj význam medializácie takého podujatia.

Rodina

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. rešpektuje rodinu každého občana mesta ako základnú jednotku spoločnosti,
2. vytvára podmienky na plnenie základných funkcií rodiny,
3. podporuje komunikáciu a interakciu medzi rodičmi a edukačnými autoritami na všetkých úrovniach a vytváranie partnerských vzťahov,

4. podporuje flexibilitu pracovného času a pracovných úväzkov rodičov, aby tak mohli deťom a mládeži zabezpečiť kvalitnú výchovu,
5. vytvára podmienky na terénnu sociálnu prácu a komunitnú prácu s rodinami, ktoré neplnia svoje základné funkcie,
6. utvára podmienky na osamostatňovanie mládeže, ktorá vyrastala v náhradnej starostlivosti,
7. podporuje ďalšie vzdelávanie učiteľov, pracovníkov s deťmi a mládežou a mládežníckych lídrov v interkultúrnych vzťahoch na prekonanie jazykových a kultúrnych bariér najmä vo vzťahoch s rómskymi rodinami a rodinami migrantov.

Bývanie

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. vníma požiadavku mládeže na samostatné bývanie ako jednu zo základných ľudských potrieb
2. vytvára také podmienky a opatrenia, ktoré zlepšia prístup mládeže k samostatnému bývaniu, a to najmä v prípade mladých rodín (úplných alebo neúplných), napr. výstavbou nájomných bytov za výhodných podmienok
3. vníma špecifickú potrebu asistencie a podpory mládeže pri zabezpečení samostatného bývania, pričom otázka asistencie je relevantná najmä v prípade, ak ide o skupiny mladých ľudí čeliacich zložitým životným situáciám alebo pochádzajúcim z nefavorizovaného prostredia.

Účasť mládeže na spoločenskom a politickom živote – participácia, informácie a komunikačné technológie

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. vytvára podmienky, aby participácia mládeže vo všetkých sférach spoločnosti bola na zodpovedajúcej úrovni a nemala len symbolický charakter, ale priniesla skutočný vplyv na chod vecí a prijímanie rozhodnutí na meste Trenčín,
2. vytvára podmienky pre zabezpečenie aktuálnych, dostupných a relevantných informácií pre mládež, čo považuje za základnú podmienku participácie mládeže na živote spoločnosti na miestnej a regionálnej úrovni,
3. uznáva, že školy a školské zariadenia, mimovládne organizácie, rady mládeže a iné subjekty sú priestorom, kde má mládež vhodné a prirodzené podmienky na získanie a uplatnenie zodpovedajúcich kompetencií, a preto prijíma také opatrenia, ktoré umožnia ich kontinuálne pôsobenie v tejto oblasti,
4. podporuje participáciu mládeže prostredníctvom ich zástupcov na úrovni miestnej a regionálnej samosprávy,

5. zabezpečuje otvorenú metódu koordinácie v oblasti participácie mládeže a informácií pre mládež, ako aj rozvoj štruktúrovaného dialógu na miestnej úrovni a podporuje vznik platforiem, konzultácie a ďalšie mechanizmy na podporu participácie mládeže na miestnej a regionálnej úrovni,
6. venuje primeranú pozornosť rozvoju opatrení smerujúcich k vytváraniu príležitostí na participáciu mladých ľudí, ktorí čelia zložitým životným situáciám alebo pochádzajú z nefavorizovaného prostredia,
7. vytvára podmienky na rozvoj mládežníckeho dobrovoľníctva na území mesta Trenčín, podporuje vzdelávanie v oblasti dobrovoľníckej služby a budovanie relevantnej infraštruktúry.
8. uznáva, že právo na informácie je jedno zo základných ľudských práv, a preto garantuje a systematicky podporuje poskytovanie, dostupnosť a komplexnosť informácií pre mládež prostredníctvom svojho informačného systému a rôznych iných subjektov a štruktúr pôsobiacich na území mesta a podporuje výmenu skúseností z dobrej praxe,
9. podporuje systematickú prípravu mládeže na prácu s informáciami, pričom podporuje aj rozvoj poradenstva a konzultačných služieb,
10. si uvedomuje, že internet je nevyhnutnou podmienkou ďalšieho vzdelávania detí a mládeže a je súčasťou celoživotného vzdelávania, preto sústavne zlepšuje prístup k internetu a zvyšuje jeho dostupnosť pre deti a mládež,
11. podporuje bezpečné využívanie internetu. (najmä deťmi), proti nedovolenému a škodlivému obsahu a zvyšovaniu všeobecného povedomia v tejto oblasti medzi rodičmi, učiteľmi a deťmi ako koncovými užívateľmi.

Mobilita

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. považuje mládež za nositeľov zmeny, mieru a pokroku, preto vytvára podmienky na rozvoj mobility a medzinárodných kontaktov mládeže v regióne a motivuje mládež k získaniu interkultúrnej skúsenosti,
2. uznáva, že kvalitne pripravená a realizovaná aktivita v oblasti mobility mládeže posilňuje v nich hodnoty, akými sú napríklad poznanie ľudských práv, potláčanie prejavov intolerancie, rasizmu a xenofóbie, rozvoj solidarity, uznanie a chápanie hodnôt rôznych kultúr,
3. podporuje rozvoj cezhraničných projektov zameraných na študijnú, reprezentačnú a pracovnú mobilitu mládeže, ako aj mobilitu mládeže vo voľnom čase a podporuje špecializované vzdelávanie organizátorov aktivít v oblasti mobility mládeže,

4. podporuje rozvoj informovanosti mládeže o príležitostiach, ktoré v oblasti mobility mládeže vytvárajú národné a medzinárodné programy, aby mládež mohla tieto príležitosti využiť a profitovať z nich najmä v oblasti osobného rozvoja,
5. vytvára podmienky na uvoľňovanie účastníkov konferencií, seminárov, sympózií a ďalších aktivít, týkajúcich sa práce s mládežou a mládežníckej politiky, zo zamestnania alebo školy,
6. na základe návrhu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR podporuje poskytovanie rôznych druhov cenových zvýhodnení na cestovnom pre mládež v súvislosti s prácou, vzdelávaním, reprezentovaním a mobilitou na úrovni mesta.

Životné prostredie

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. podporuje opatrenia smerujúce k posilňovaniu procesu budovania environmentálneho povedomia detí a mládeže v intenciách trvalo udržateľného rozvoja,
2. podporuje propagáciu ochrany životného prostredia, čo vníma ako základnú podmienku pre lepšiu kvalitu života a vyššiu úroveň verejného zdravia,
3. podporuje environmentálne programy a projekty v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania,
4. motivuje deti a mládež k opatreniam a aktivitám na zlepšenie životného prostredia, ako napríklad recyklácia a úspora energií.

Voľný čas detí a mládeže

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. podporuje deti a mládež v ich aktívnom zapájaní sa do športových, umeleckých, turistických a rekreačných aktivít,
2. podporuje rozvoj prostredia, kde sa deti a mládež, ktorí čelia zložitým životným situáciám alebo pochádzajú z nefavorizovaného prostredia (pozri 4.12.), osobitne zdravotne postihnutí, môžu zapájať do aktivít vo voľnom čase v rovnakej miere ako ostatní rovesníci,
3. motivuje deti a mládež k altruistickej (nezištný spôsob zmýšľania a konania v prospech iných) a filantropickej činnosti,
4. realizuje opatrenia na podporu práce s detskými a mládežníckymi subkultúrami,
5. podporuje zriaďovanie a prácu otvorených klubov a nízkoprahových zariadení.

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. potvrdzuje význam a úlohu kultúry a kultúrneho dedičstva pre rozvoj a výchovu detí a mládeže, pričom ich vníma ako jedných z nositeľov regionálnej kultúry,
2. podporuje participáciu mládeže na kultúrnom živote regiónu vytváraním podmienok na tvorivý prínos mládeže do rozvoja kultúry,
3. vytvára osobitné podmienky na rozvoj nadania a talentu detí a mládeže v najrozmanitejších oblastiach ľudskej činnosti,
4. propaguje multikultúrnosť a toleranciu ako základný kľúč k mierovému spolunažívaniu rôznych kultúr nielen na Slovensku, ale aj v Európskej únii a vo svete,
5. podporuje iniciatívy smerujúce k vytváraniu účinného vplyvu s cieľom ochrany detí a mládeže pred negatívnymi vplyvmi.

Zdravie a zdravý životný štýl

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. vníma otázku zdravia detí a mládeže ako komplexnú oblasť, ktorá nezahŕňa iba liečbu a terapiu, ale tiež primárnu ochranu zdravia, prevenciu pred negatívnymi vplyvmi na zdravie a propagáciu zdravého životného štýlu,
2. podporuje dostupnosť a kvalitu zdravotníckych informácií a výchovu k zdravému životnému štýlu a ochrane zdravia v čo najskoršom veku. Sústreďuje sa najmä na preventívne opatrenia a opatrenia zamerané na minimalizáciu užívania omamných látok, psychotropných látok a alkoholu,
3. podporuje opatrenia typu harm reduction (zmenšovanie škôd spojených s užívaním drog),
4. podporuje systémové riešenie prevencie detských úrazov a prevencie násillia na deťoch vrátane syndrómu CAN (Child Abuse and Neglect môžeme preložiť ako týranie, zneužívanie a zanedbávanie dieťaťa), obchodovania s deťmi a komerčného sexuálneho zneužívania detí,
5. zabezpečuje rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb s cieľom podporovať psychické zdravie detí a mládeže ako oblasť, ktorá si vyžaduje špecializovaný prístup,
6. podporuje opatrenia znižujúce rizikové správanie sa mládeže, za aké považuje najmä riskantné riadenie motorových vozidiel, promiskuitu a nechránený sex, závislosti spojené s užívaním omamných látok, psychotropných látok, alkoholu, tabaku a zlú výživu,

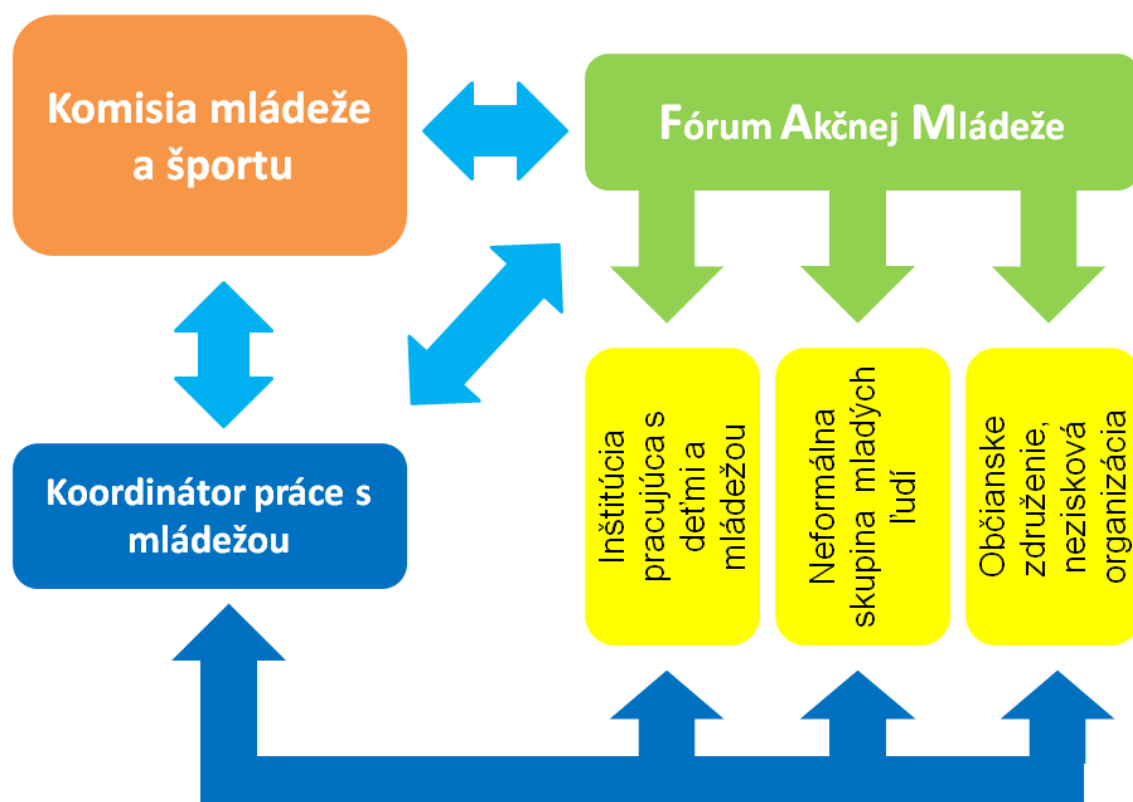
7. venuje osobitnú pozornosť starostlivosti, výchove, ochrane a podpore zdravotne postihnutej mládeže.

Deti a mládež, čeliace zložitým životným situáciám a pochádzajúce zo znevýhodneného prostredia, sociálno-patologické javy a ich prevencia

V tejto oblasti mesto Trenčín:

1. vníma, že niektoré skupiny detí a mládeže môžu čeliť rôznym rizikovým faktorom vzhľadom na ich životnú situáciu, spojenú s ich sociálnym, ekonomickým, vzdelanostným alebo zdravotným prostredím a podmienkami, z ktorých pochádzajú,
2. prijíma a realizuje opatrenia na úrovni mesta na predchádzanie sociálnej exklúzie detí a mládeže, ktorí sa ocitli v krízových životných situáciách, deťom a mládeži so zdravotným postihnutím, alebo absolvovali pobyt v diagnostickom/reedukačnom centre, bez prístrešia, detí a mládeže z marginalizovaných skupín a mládeže po ukončení výkonu trestu odňatia slobody,
3. podporuje opatrenia na zamedzovanie nárastu a výskyt sociálno-patologických javov a protispoločenských javov u detí a mládeže v kraji,
4. zabezpečí rozvoj inštitúcií a zariadení poskytujúcich služby týmto deťom a mládeži, ktoré zabezpečujú komplexný prístup vo forme identifikácie terapie, podpory formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.
5. podporuje výchovu detí a mládeže k zdravému životnému štýlu a k osvojeniu si pozitívneho sociálneho správania,
6. pôsobí na mladú generáciu tak, aby dochádzalo k vytvoreniu a upevňovaniu morálnych hodnôt, k zvyšovaniu sociálnych kompetencií detí a mládeže, k ďalšiemu rozvoju znalostí, skúseností, ktoré vedú k odmietaniu všetkých foriem sebadeštrukcie, prejavov agresivity a porušovaniu zákona,
7. trvale a systematicky podporuje všetky aktivity vedúce k posilneniu preventívnych opatrení alebo aktivít,
8. podporuje nové aktivity, ktoré vedú k zmysluplnému zapojeniu mládeže do voľnočasových aktivít a tým odvracajú ich pozornosť od „únikových“ foriem správania.

ŠTRUKTÚRY PRI IMPLEMENTÁCII KONCEPCIE A ICH ÚLOHY

Stratégia implementácie a evalvácia koncepcie

1. Napĺňanie tejto koncepcie sa zabezpečí v súčinnosti Komisie mládeže a športu, Fóra akčnej mládeže, koordinátora práce s mládežou a ďalších inštitúcií a organizácií.
2. Koncepcia sa bude implementovať prostredníctvom akčných plánov na obdobie jedného kalendárneho roku, ktoré budú špecifikovať konkrétne opatrenia, aktivity a úlohy všetkých subjektov dotknutých v definovaných kľúčových oblastiach regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži. Akčné plány realizácie koncepcie regionálnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v meste Trenčín (ďalej len „akčný plán“) vzniknú ako výsledok práce členov Fóra akčnej mládeže mesta Trenčín, Komisie mládeže a športu a Koordinátora práce s mládežou.
3. Prípravu návrhov akčných plánov koordinuje a zabezpečuje Fórum akčnej mládeže mesta Trenčín v spolupráci s koordinátorom práce s mládežou mesta Trenčín, akčné plány schvaľuje zastupiteľstvo mesta Trenčín.
4. Akčný plán sa schváli po prijatí koncepcie v prvom kvartáli kalendárneho roku.
5. Evalvácia plnenia tejto koncepcie sa uskutoční v polovici obdobia, na ktoré bola schválená (v roku 2016) a v závere obdobia (v roku 2020). Evalváciu koordinuje mesto Trenčín a uskutoční sa formou konzultačného stretnutia na miestnej

úrovni, na ktorom sa zhodnotí napĺňanie tejto koncepcie prostredníctvom opatrení uvedených v akčných plánoch. Výstupy z tejto evalvácie budú podkladom pre prehodnotenie, prípravu a prípravu nových opatrení pri tvorbe novej koncepcie pre nové programové obdobie.

Komisia mládeže a športu

1. úzko spolupracuje s inštitúciami, tvorí, podáva návrhy, komunikuje, koordinuje, analyzuje súčasný stav, propaguje miestnu politiku vo vzťahu k deťom a mládeži a spolupracuje pritom s Fórom akčnej mládeže mesta Trenčín a Koordinátorom práce s mládežou mesta Trenčín, pričom realizáciou vybraných úloh poveruje aj inštitúcie v rámci svojej pôsobnosti,
2. zabezpečuje realizáciu miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v relevantných oblastiach svojej agendy, ako napríklad vzdelávanie, participácia, práca s deťmi a mládežou, ktorí čelia zložitým životným situáciám a pochádzajú z nefavorizovaného prostredia,
3. vytvára podmienky pre podporu systematickej práce s deťmi a mládežou mimo procesu formálneho vzdelávania a aktívneho využívania voľného času,
4. pri vykonávaní miestnej samosprávnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži spolupracuje s inými orgánmi štátnej správy, obcami, mestami a mimovládnyimi organizáciami a podporuje synergiu ich opatrení v jednotlivých oblastiach,
5. iniciuje vytvorenie Fóra akčnej mládeže mesta Trenčín s cieľom flexibilne reagovať na potreby detí a mládeže na území mesta Trenčín,
6. zabezpečí koordináciu prípravy prvého akčného plánu napĺňania tejto koncepcie
7. zabezpečuje pravidelný monitoring plnenia úloh vyplývajúcich z akčných plánov realizácie tejto koncepcie,
8. spolupracuje s Medzirezortnou pracovnou skupinou pri Trenčianskom samosprávnom kraji
9. posudzuje a pripomienkuje tie opatrenia na realizáciu miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži, ktoré vyžadujú koordináciu čiastkových činností viacerých subjektov,
10. posudzuje prijaté návrhy a predkladá vlastné návrhy opatrení na realizáciu miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži,
11. navrhuje priority v jednotlivých oblastiach miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži,
12. poskytuje priestor na výmenu informácií o plnení opatrení v rámci realizácie miestnej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži v jednotlivých oblastiach.

Fórum akčnej mládeže mesta Trenčín

1. je orgán zložený zo zástupcov organizácií, neformálnych skupín a iných inštitúcií pracujúcich s deťmi a mládežou na území mesta Trenčín,
2. úzko spolupracuje s Komisiou mládeže a športu,
3. pripomienkuje návrhy dokumentov a stratégií mesta Trenčín týkajúcich sa života mladých ľudí žijúcich a pôsobiacich v meste Trenčín
4. zvoláva zasadnutia všetkých členov minimálne dva krát ročne
5. úzko spolupracuje s mestom Trenčín v oblasti týkajúcej sa detí a mládeže
6. Podrobnosti upravuje Štatút Fóra akčnej mládeže mesta Trenčín.

Koordinátor práce s mládežou mesta Trenčín

1. vyhľadáva organizácie, neformálne skupiny, inštitúcie pracujúce s deťmi a mládežou
2. vytvára a aktualizuje databázu organizácií a skupín pracujúcich s deťmi a mládežou, ich rozsahu činnosti, počte členov a vekovej štruktúre
3. mapuje potreby mladých ľudí v meste, ich záujmy
4. po prizvaní predsedom Komisie mládeže a športu sa zúčastňuje zasadnutí Komisie mládeže a športu, predkladá pripomienky a návrhy, obhajujú záujmy mladých ľudí a ich potreby, pripravuje podklady pre rozhodovanie
5. vytvára analýzy pre potreby mesta Trenčín týkajúce sa mládeže
6. vyhľadáva a propaguje možnosti a výzvy v oblasti detí a mládeže, akcie, podujatia
7. je kontaktnou osobou pre mladých ľudí vo vzťahu k mestu Trenčín, napomáha im pri realizácii a vybavovaní potrebných dokumentov, informuje ich o štruktúre a schvaľovacích procesoch na meste
8. napomáha pri realizácii akcií a podujatí v meste Trenčín, v prípade potreby je nápomocný a hľadá riešenia
9. vyhľadáva, navrhuje, koordinuje a mapuje partnerstvá mesta s inštitúciami, súkromným sektorom, občianskymi združeniami a neformálnymi skupinami a napomáha rozvoju týchto partnerstiev

10. vyžadava, sumarizuje a predkladá Komisii mládeže a športu správy o činnosti v oblasti detí a mládeže v meste Trenčín vždy do konca mesiaca január nasledujúceho roka za predchádzajúci kalendárny rok
11. propaguje činnosť v oblasti práce s deťmi a mládežou
12. kontroluje a vyhodnocuje plnenie akčného plánu
13. zvoláva na návrh vedenia Fóra akčnej mládeže mesta Trenčín jeho zasadnutia, aktívne sa ich účastní, pripravuje podklady na prerokovanie a spracováva výstupy a zápisy
14. zastupuje mesto voči iným inštitúciám v oblasti práce s deťmi a mládežou, aktívne vyhľadáva partnerstvá na medzinárodnej úrovni, zúčastňuje sa sám, alebo vysielá zástupcu za mesto, prípadne skupinu mladých ľudí na školenia, semináre, konferencie a iné podujatia, ktoré vedú k rozvoji práce s mládežou na území mesta Trenčín
15. aktívne rozvíja participáciu v meste Trenčín na všetkých stupňoch
16. komunikuje a úzko spolupracuje so všetkými útvarmi mesta Trenčín
17. správy o svojej činnosti predkladá Komisii mládeže a športu a primátorovi mesta Trenčín a riadi sa ich pokynmi
18. aktívne vyhľadáva možnosti realizovania projektov zameraných na deti a mládež, možnosti ich financovania z mimorozpočtových zdrojov mesta Trenčín
19. aktívne spolupracuje s inštitúciami mesta Trenčín, ktoré pracujú s deťmi a mládežou (materské a základné školy, ZUŠ, CVČ, KIC, KCA,..) a koordinuje ich činnosť a vzájomnú spoluprácu. Do tejto spolupráce sa snaží zahrnúť aj inštitúcie, ktoré nie sú v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Trenčín (stredné školy a iné.)
20. zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákona NR SR č. 211/2000 Z. z. v znení zmien a doplnkov o slobodnom prístupe k informáciám

ZÁVER

Táto koncepcia nie je len zhrnutím východísk a zámerov, dotýkajúcich sa rôznych aktérov, ale zdôrazňuje zámer mesta Trenčín posilniť postavenie detí a mládeže v meste vo všetkých sférach života a garantovať ich rovnoprávne postavenie v spoločnosti na báze partnerstva.

Prostredníctvom pomenovaných cieľov, princípov a kľúčových oblastí pôsobenia sa snaží rozvinúť spoluprácu s mladými ľuďmi žijúcimi a pôsobiacimi na území mesta Trenčín. Za základné hodnoty svojej politiky vo vzťahu k deťom a mládeži mesto Trenčín považuje rovnosť, spoluprácu a spoluzodpovednosť a pre implementáciu danej koncepcie do praxe je nevyhnutná koordinácia a participácia všetkých relevantných partnerov.

Dúfame, že tento dokument napomôže rozvinúť participáciu mladých ľudí nielen v našom meste. Taktiež by sme radi deklarovali chuť a snahu mesta Trenčín byť mestom prístupným a nápomocným mladým ľuďom žijúcim a pôsobiacim na našom území.

Táto Koncepcia práce s mládežou a mládežníckej politiky na r. 2013 – 2020 bola schválená Mestským zastupiteľstvom v Trenčíne dňa 08.02.2013 a nadobúda účinnosť dňom jej schválenia.

Mgr. Richard Rybníček
primátor mesta Trenčín